

Parforce cykelrute 110 Store Dyrehave 10 km

Parforcejagtlandskabet i Gribskov og Store Dyrehave er blevet udnævnt til UNESCO Verdensarv. Derfor har Hillerød Kommune besluttet at etablere to skilte cykelruter dertil, så man let kan komme ud og opleve de gamle velbevarede parforcejagtveje. Ruterne indgår i Hillerød Kommunes system af lokale cykelruter og knyttes til Hillerød Station og Frederiksborg Slot. Her ligger turistbureauet på Annaborg tæt på. Cykelrute 104, Sophienborg-ruten, skaber forbindelse mellem stationen og slottet.

Cykelrute 110 starter ved Hillerød Station på Banestien (L101). Dernæst går det ad Jagtvej og via Funkevej nås en asfaltsti til Nyvang. Ved Nyvang Bom krydses Københavnsvej. Herefter følges Et-vej til Kongestjernen og Otte-vej retur. Fremme ved P-plads kan man bese fangfolden, før Overdrevsvejen krydses. Endelig følges Kgs. Vængeruten (L109) ad Rytterstien og til sidst langs Københavnsvej til slottet.

Store Dyrehave blev i 1628, på Chr. IV's initiativ, omkranset af et jorddige. Hensigten var at holde en bestand af hjorte inde i skoven, så man nemt kunne skaffe kød til slottet. Der blev indført stuttedrift, hvor hestene skulle klare sig selv året rundt inde i skoven. Stutteriet ophørte i 1871, og hestene blev flyttet til Hille-rødsholm, hvor den fine røde Frederiksborg race blev udviklet. Mange navne i skoven går tilbage til hestenes dage.

Praktiske oplysninger: www.visitnordsjaelland.dk, www.hillerod.dk, www.udinaturen.dk, www.friluftsguiden.dk, www.rejseplanen.dk

Folderen "Parforce cykelrute 110 Store Dyrehave" er udgivet af Hillerød Kommune 2017
Tekst: Jens Erik Larsen, Foreningen Frie Fugle
Fotos: Jagt- og Skovbrugsmuseet og Jens Erik Larsen
Design og produktion: Paramedia 1848
ISBN: 978-87-89835-90-5
Grundkortet er et udsnit af DTK/Kort25 klassisk
© Styrelsen for dataforsyning og Effektivisering
Folderen er gratis, kan også findes på www.hillerod.dk

Folderen er udarbejdet for Hillerød Kommune med hjælp fra Naturstyrelsen Nordsjælland, Visitnordsjælland, Parforce Site manager for det nordsjællandske parforcelandskab, Slots- og Kulturstyrelsen, og Hillerød Bys Lokalråd.

Parforce cykelrute 110

Store Dyrehave

Parforcejagtlandskabet

Parforcejagt blev indført i Danmark i 1670 af Christian V, som havde besøgt Solkongen i Frankrig og fået smag for jagtformen. Parforcejagten blev på denne tid opfattet som den evige konges magt over naturen, som Guds repræsentant på jorden.

I parforcejagt anvendte man ikke skydevåben. I stedet jagtede hunde og jægere til hest et udvalgt dyr, gerne en kronhjort. Kongen og hans følge fulgte jagtens forløb fra Stjernen, og ved hjælp af jagthorn fortalte man, hvor dyret befandt sig. Det er til dette formål, at det geometriske vejsystem med nummererede veje i stjerneform er udtænkt. Når dyret segnede af udmattelse, tilkaldtes kongen, eller en af ham udpeget æresgæst, som så dræbte dyret ved at stode et lille sværd, en hirschfænger, i dyrets hjerte. Der var tale om et dramatisk show for eliten, der kan sammenlignes med Spaniens tyrefægtning.

Parforcejagten foregik fra sidst i 1600-tallet til midt i 1700-tallet. Christian V døde i 1699, formentlig som følge af kvæstelser under en jagt året før. I 1777 blev den kongelige danske parforcejagt nedlagt.

Det nøje anlagte vejsystem ses i dag tydeligt i Gribskov og i Store Dyrehave lige syd for Hillerød samt i Jægersborg Dyrehave og Jægersborg Hegn nord for Klampenborg.

www.parforce.dk

Scan koden og se mere om parforcejagtlandskabet.

UNESCO Verdensarv

I juli 2015 lykkedes det at få Parforcejagtlandskabet i Nordsjælland optaget på UNESCO's liste over verdenskulturarv.

Siden 1972 har UNESCO opbygget en liste på godt 1000 steder, landskaber og bygninger, der betegnes som verdensarv. Listen omfatter natur- eller kulturarv af universel betydning for menneskeheden. Det er landskaber og bygninger, som er unikke i verden og dermed bevaringsværdige.

I Danmark har vi syv verdensarvsattraktioner: Kronborg Slot, Roskilde Domkirke, Jelling Monumenterne, Vadehavet, Stevns Klint, Christiansfeld og nu også Parforcejagtlandskabet i Nordsjælland.

Udnævnelse til verdensarv har stor betydning for turismen. Overalt på kloden strømmer folk til disse mål. Parforcejagtlandskabet, som få folk kendte før, er kommet i fornemt selskab med bl.a. Den kinesiske Mur, Galápagos Øerne, Pyramiderne i Ægypten og mange andre fantastiske kultur- og natursteder rundt omkring på kloden.

www.worldheritagesite.org

1 Præstevang og Fantasiens Ø

Ordet vang indgår i mange danske stednavne og er udtryk for et græsningsareal, oftest i udkant af en landsby. Præstevangen går tilbage til 1573, hvor Frederik II gav sin præst gården Fjelkinstrup til tjenestebolig.

Præstevang Kirke ligger i dag på Tamsborgvej, men ses fra ruten på Københavnsvej. Søerne i Præstevang er alle opdæmmede søer for at lede vand via kanaler til Slotssøen. Vandet bliver den dag i dag ledt videre fra Teglgårdssøen, dog under byens gader.

Ved den største af søerne, Brededam, byggede Frederik VII et lille lysthus på Fantasiens Ø i 1859, hvor han opholdt sig med Grevinde Danner og inviterede gæster til blandt andet lystfiskeri. Selvom der kun er en enkelt gavl tilbage af lysthuset, er det et fint sted for en romantisk pause på turen. Se vejvisning på sten fra ruten nord for Funkevej.

2 Kongevejene

Den oprindelige kongevej til København blev anlagt af Frederik II og lå langs Teglgårdssøen og kanalerne videre ud gennem nuværende Ny Hammersholt. Vejen måtte kun benyttes af kongen. Fra 1790'erne fik almindelige borgere lov at benytte vejen. Svinget på Batzkes Bakke stammer fra en omlægning af vejen i den forbindelse. Det er også her Kongevejen/Københavnsvej i dag rammer slotsparken.

3 Kongestjernen med kompasstenen

Turens højdepunkt er Kongestjernen, hvor kongen ventede på øjeblikket, hvor hjorten var "stillet" og skulle have dødsstødet med hirschfængerer. Vejsystemet med 8 veje, der stråler ud fra stjernen, er meget velbevaret. Det gælder også nummerringen af vejene, som med den enkle angivelse af tal på sten, var forståelig for de internationale gæster under jagerne.

Stenene findes både ved Kongestjernen og ved de kors, der binder kvadratnettet af veje sammen. Det er et nøje matematisk udført vejsystem til parforcejagt, og formentlig det bedst bevarede af slagsen i verden. Midt i stjernen ligger en særlig sten med kompasrose og Chr. V's monogram. Der er bord og bænkesæt her, hvor man kan slå sig ned.

Man kan udvide turen ved at tage alle vejene en ad gangen, f.eks. ud af 2-vej, retur af 3-vej osv. Det giver endnu mere motion og indtryk af geometrien i anlægget. Alternativt kan man følge 4-vej og fortsætte ad Skydebanevej til naturcaféen i Kirkelte.

4 Fangfolden

Fangfolden blev etableret for nemmere at kunne indfange de udsatte heste. Når man kommer frem til P-pladsen for enden af Glarmestervej, er der en informationstavle.

Det er nemmest at komme til folden ved at trække cyklen langs Overdrevsvejen på cykelstien, og gå ind til Fangfolden derfra, eller stille cyklen ved P-pladsen og gå langs skovbrynet hen til folden.

5 Barokhaven

Cykl ned af Batzkes Bakke og nyd synet af slottet bag søen til den ene side og Barokhaven til den anden. Barokhaven stammer fra 1720 under Frederik IV og er udført af havearkitekt Johan Cornelius Krieger. På samme måde som Parforcejagtlandskabet, kan parken siges at være et udtryk for den enevældige konges magt over naturen.

Barokhaven har 4 terrasser. Nederste parterre er med monogrammer i buksbom for 4 regenter, dernæst buske og skulpturer. Den symmetriske midterakse mod slottet udgøres af kaskaderne. Gå en tur op igennem haveanlægget til den ovale sø, der langs akse fra slottet ses som en rund sø. Det optiske bedrag er også gennemført ved at indsnævre stier, så de ser ud til at gå længere ud i landskabet. Slut eventuelt turen på Café Havehuset, hvor man også kan se en model af haveanlægget.